

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 029462 19 Kž 27
Sarajevo, 04.12.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Dodik mr. Božidarke kao predsjednice vijeća, Begić Jasmine i Radošević Sonje kao članova vijeća, uz sudjelovanje Herić Senke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih F.S.1, M.M.1, K.E., Đ.A., H.Dž., V.E., P.A., K.A.1, Dž.S., F.S.2, G.V., E.I., M.E.1, T.A., B.I.1, K.A.2, B.H., K.Dž., H.S., Ž.J. i Đ.M., zbog krivičnih djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u vezi stava 1. i krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. i članom 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te protiv optužene P.J. zbog krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. u vezi sa članom 55. istog zakona, a u odnosu na optužene B.H., K.Dž. i T.A. i zbog krivičnog djela Nedoovoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te u odnosu na optuženog B.I.1 i zbog krivičnog djela iz člana 74. stav 1. tačka a) Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, odlučujući o žalbama branitelja optuženih F.S.1, M.M.1, K.E., Đ.A., H.Dž., V.E., P.A., K.A.1, F.S.2, G.V., M.E.1, E.I., T.A., K.A.2, B.H., K.Dž., H.S., Ž.J., Dž.S. i Đ.M., izjavljenih protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 029462 19 Kv 45 od 15.11.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 04.12.2019. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalbe branitelja optuženih F.S.1, M.M.1, K.E., Đ.A., H.Dž., V.E., P.A., K.A.1, F.S.2, G.V., M.E.1, E.I., T.A., K.A.2, B.H., K.Dž., H.S., Ž.J., Dž.S. i Đ.M., izjavljene protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 029462 19 Kv 45 od 15.11.2019. godine, odbijaju se kao neosnovane.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 029462 19 Kv 45 od 15.11.2019. godine, prema optuženim F.S.1, M.M.1, K.E., Đ.A., H.Dž., V.E., P.A., K.A.1, F.S.2, G.V., M.E.1, E.I., T.A., K.A.2, B.H., K.Dž., H.S., Ž.J., Dž.S. i Đ.M. (u daljem tekstu: optuženi), protiv kojih je u toku krivični postupak po potvrđenoj optužnici, zbog krivičnih djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u vezi stava 1. i krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., u vezi sa članom 55. i članom 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), a u odnosu na optužene B.H., K.Dž. i T.A. i zbog krivičnog djela Nedoovoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav 1. KZ FBiH, produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, koji im, po tom rješenju, može trajati do 15.01.2020. godine ili do nove odluke suda. Svim optuženim je pritvor produžen iz razloga propisanih u članu 146. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), a prema optuženom Dž.S. i zbog postojanja razloga iz osnova člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH.

Protiv ovog rješenja žalbe su izjavili branitelji svih prethodno navedenih optuženih.

U žalbama branitelja optuženog F.S.1, advokata M.O.1, braniteljice optuženog F.S.2, advokata H.D., branitelja optuženog M.M.1, advokata H.A.1 i branitelja optuženog M.E.1, advokata T.K.1 nisu izričito navedeni žalbeni osnovi. Predložili su da se njihove žalbe uvažavaju i pobijano rješenje preinači, tako da se ukine pritvor optuženim F.S.1, F.S.2, M.M.1 i M.E.1, te isti puste na slobodu ili da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, dok je branitelj optuženog M.E.1 postavio i alternativan prijedlog da se njegovom branjeniku umjesto pritvora odrede adekvatne mjere zabrane.

Branitelj optuženog Đ.A., advokat M.E.2, optuženog B.H., advokat F.A., optuženog H.Dž., advokat I.J., optuženog V.E., advokat B.A.1, optuženog K.A.1, advokat K.M.1, optuženog G.V., advokat Č.K.1, optuženog E.I., advokat Š.D., optuženog Ž.J., advokat K.I., optuženog Dž.M., advokat Dž.E. i optuženog Dž.S., advokat Z.S., žalbe su izjavili zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlozima da se žalbe uvažavaju i pobijano rješenje preinači tako da se ukine pritvor ovim optuženim i oni puste na slobodu ili da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Branitelji optuženih Đ.A., G.V. i E.I. alternativno predlažu da se ovim optuženim umjesto pritvora odrede odgovarajuće mjere zabrane.

Branitelj optuženog P.A., advokat B.I.2, prvostepeno rješenje osporava, kako navodi u žalbi „Zbog pogrešne primjene zakona“ s prijedlogom da se pobijano rješenje ukine i optuženom umjesto pritvora izreknu mjere zabrane.

Žalbom branitelja optuženog A.K., advokata K.S.1, navedeno rješenje se pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, i povrede prava na slobodu i sigurnost iz člana II/3.d. Ustava FBiH i člana 5. stav 1. tačka c) i stava 3. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP), uz prijedlog da se žalba uvaži i pobijano rješenje preinači tako što će se utvrditi da ne postoje razlozi za produženje pritvora i odrediti da se njegov branjenik odmah pusti na slobodu, odnosno da mu se izreknu mjere zabrane ili da se žalba uvaži, te predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj optuženog T.A., advokat D.S., optuženog K.Dž., advokat K.M.2 i optuženog H.S., advokat L.A., žalbama pobijaju prvostepeno rješenje zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da se njihove žalbe uvaži i pobijano rješenje preinači, tako što će se navedenim optuženim ukinuti pritvor ili kako to predlažu branitelji optuženih K.Dž i H.S., da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda branitelja optuženih i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Najprije valja istaći da se žalbama branitelja optuženih K.E., Đ.A., H.Dž., V.E., K.A.1, Dž.S., G.V., M.E.1, E.I., K.A.2, K.Dž., H.S., Ž.J. i Đ.M. osporava kako postojanje osnovane sumnje da su ovi optuženi učinili krivična djela za koja se terete, tako i postojanje posebnih razloga za pritvor iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, odnosno iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH u žalbi branitelja optuženog Dž.S., dok branitelji optuženih F.S.1, M.M.1, F.S.2, B.H., T.A. i P.A. ne osporavaju postojanje općeg uvjeta za pritvor, već prvostepeno rješenje pobijaju u odnosu na posebni pritvorski razlog iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Branitelji optuženih H.Dž. i Dž.S. u svojim žalbama na sličan način osporavaju zakonitost pobijanog rješenja u odnosu na zaključak o postojanju osnovane sumnje da su ovi optuženi učinili krivična djela za koja se terete potvrđenom optužnicom.

Tako braniteljica optuženog H.Dž. u žalbi ističe da je prilikom ispitivanja u istrazi njen branjenik obaviješten o djelu za koje se tereti i osnovama sumnje protiv njega, ali da tom prilikom nije upoznat sa iskazima svjedoka G.A., M.A., K.A.3, M.K., J.A., Č.K.2, Š.A., K.M.3, O.B., H.E., D.A.1 i A.A.1, a na čijim iskazima prvostepeni sud u pobijanom rješenju zasniva zaključak o postojanju osnovane sumnje kao općeg uvjeta

za pritvor. U žalbi se dalje navodi da ovi svjedoci nisu ispitani na glavnom pretresu, tako da je optuženom uskraćena mogućnost da se u smislu člana 6. stav 2. ZKP FBiH izjasni o navedenim dokazima koji ga terete. I branitelj optuženog Dž.S. u žalbi također prigovara da se pobijano rješenje zasniva na iskazu svjedoka S.M., Č.Dž. i A.A.2 sa čijim iskazima njegov branjenik nije bio upoznat prilikom ispitivanja u istrazi i nije mu data mogućnost da se u skladu sa članom 6. stav 2. ZKP FBiH izjasni u pogledu tih iskaza i da iznese svoju odbranu. Branitelji smatraju da je takvo postupanje suda za direktnu posljedicu imalo povredu prava na odbranu optuženih H.Dž. i Dž.S., zagaranovanog članom 6. stav 2. ZKP FBiH i da je time u pobijanom rješenju učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Ovakvi žalbeni navodi branitelja optuženih H.Dž. i Dž.S. nisu osnovani.

Ovaj sud najprije ukazuje, da u smislu odredbe člana 6. stav 1. ZKP FBiH, koja je načelnog karaktera, te člana 92. stav 2. istog zakona, kojom se razrađuje ta načelna odredba, osumnjičeni prilikom prvog ispitivanja mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega, a branitelji u žalbama upravo potvrđuju da su optuženi H.Dž. i Dž.S. prilikom ispitivanja u istrazi obaviješteni o djelu za koje se terete i osnovama sumnje protiv njih. Osim toga, iz stanja spisa predmeta proizilazi da je tada osumnjičeni H.Dž. ispitivan dana 04.04.2018. godine, a tada osumnjičeni Dž.S. dana 17.05.2018. godine, te da su svjedoci, koji se navode u žalbama branitelja optuženih, sa čijim iskazima po tvrdnji branitelja tada osumnjičeni nisu upoznati, saslušani nakon toga. Tako su svjedoci navedeni u žalbi braniteljice optuženog H.Dž. saslušani: G.A. dana 14.05.2018. godine; M.A. dana 11.05.2018. godine; K.A.3 dana 09.05.2018. godine i dana 13.07.2018. godine; M.K. dana 09.05.2018. godine; J.A., Č.K.2, Š.A., K.M.3, O.B., H.E. i D.A.1, svi dana 08.05.2018. godine i A.A.1 dana 23.04.2018. godine, dok su svjedoci navedeni u žalbi branitelja optuženog Dž.S. saslušani: S.M. dana 29.05.2018. godine; Č.Dž. dana 24.05.2018. godine i A.A.2 dana 19.09.2018. godine. Dakle, u smislu prethodno navedene odredbe, tužitelj je bio u obavezi da prilikom ispitivanja upozna osumnjičene sa svim onim što je navedeno u osnovama sumnje i sa čime je raspolagao u momentu njihovog ispitivanja. Slijedom navedenog, kako tužitelj u vrijeme ispitivanja tada osumnjičenih H.Dž. i Dž.S. nije imao iskaze svjedoka navedenih u žalbama njihovih branitelja (nisu bili saslušani), to osumnjičenim, prilikom njihovog ispitivanja, nije ni mogao predočiti iskaze tih svjedoka. Osim navedenog, nakon podizanja optužnice optuženi i njihovi branitelji su imali pravo uvida u iskaze ovih svjedoka iz istrage, u smislu člana 61. stav 3. ZKP FBiH i iste su mogli osporavati u smislu člana 6. stav 2. ZKP FBiH u ovoj žalbi i na taj način se izjasniti o tim dokazima, kao što će biti u prilici učiniti i prilikom njihovog ispitivanja na glavnom pretresu. Stoga, nasuprot iznesenim žalbenim tvrdnjama branitelja navedenih optuženih, ovaj sud nalazi da zasnivanjem pobijanog rješenja i na iskazima navedenih svjedoka nije povrijeđeno pravo na odbranu optuženih H.Dž. i Dž.S., niti je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Nadalje, osporavajući zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da je optuženi H.Dž. učinio krivična djela za koja se tereti, njegova braniteljica u žalbi prigovara da se pobijano rješenje zasniva na nezakonitim dokazima, jer su ovlaštena službena lica, iako nisu imali naredbu nadležnog suda, pratili vozilo u kome su se nalazili Č.M. i B.E., a za koja lica su imali informaciju da namjeravaju kupiti opojnu drogu, do kojih saznanja su došli provodeći posebnu istražnu radnju nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija u odnosu na tada osumnjičenog H.Dž.. Braniteljica je stava da je prvostepeni sud, zasnivajući svoju odluku na saznanjima dobivenim praćenjem vozila za koje nisu imali naredbu nadležnog suda u skladu sa članom 132. stav 1. i 2. ZKP FBiH, postupio suprotno odredbi člana 11. stav 2. ZKP FBiH, jer je odluku o postojanju osnovane sumnje kao općeg uvjeta za pritvor, zasnovao na nezakonitom dokazu i na taj način učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH .

Ni ovi žalbeni prigovori braniteljice optuženog H.Dž. ne dovode u pitanje zakonitost pobijanog rješenja.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da su ovlaštena službena lica, do informacije da postoji osnovana sumnja da će Č.M. i B.E. kupiti opojnu drogu od optuženog H.Dž., došla provođenjem posebnih istražnih radnji: nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija i tajno praćenje i tehničko snimanje osoba, transportnih sredstava i predmeta, prema tada osumnjičenom H.Dž., koje su provođene na osnovu naredbe nadležnog suda. Dakle, proizlazi da se do saznanja o postojanju osnovane sumnje da će ova lica kupiti opojnu drogu od optuženog H.Dž. došlo provođenjem posebnih istražnih radnji prema tada osumnjičenom H.Dž. sa kojim su oni komunicirali i stupili u neposredni kontakt, u okviru kriminalnih aktivnosti tada osumnjičenog H.Dž. za koga su postojali osnovi sumnje da preduzima te kriminalne aktivnosti i u odnosu na koga su bile određene navedene posebne istražne radnje. Stoga je neprihvatljiv žalbeni navod braniteljice optuženog H.Dž. da se pobijano rješenje zasniva na nezakonitim dokazima i da je time učinjena bitna povreda na koju u žalbi ukazuje.

Žalbeni prigovor braniteljice navedenog optuženog da pobijano rješenje ne sadrži razloge iz kojih proizilazi da se njen branjenik bavio prometom opojne droge, odnosno da se radi o opojnoj drogi kao predmetu izvršenja krivičnih djela za koja se tereti, ne samo da je neosnovan, već i kontradiktoran samim navodima u žalbi, budući da i sama braniteljica ukazuje na navode suda iznesene na strani 6. pobijanog rješenja da „ iz navedenih komunikacija jasno proizilazi da je svjedok B.E. naručio opojnu drogu od optuženog H.Dž. i to veće količine, zbog čega je on pozvao F.S.1 i od njega preuzeo veće količine opojne droge, stupio u kontakt sa B.1, koji je nakon toga sa Č.M. došao kod H.1 kući i preuzeo opojnu drogu“. I na osnovu navoda na koje braniteljica u žalbi

ukazuje, jasno je da pobijano rješenje sadrži razloge iz kojih proizilazi postojanje osnovane sumnje da se optuženi bavio prometom opojne droge.

Osporavajući zakonitost pobijanog rješenja, branitelj optuženog Dž.S. nadalje u žalbi prigovara da je ono zasnovano na nezakonitim dokazima u smislu člana 11. stav 2. ZKP FBiH, konkretno na zapisnicima sa iskazima svjedoka S.M., Č.DŽ. i A.A.2, tvrdnjom da su isti sačinjeni suprotno članu 100. st. 7. i 8. ZKP FBiH, jer su svjedoci upoznati na koje okolnosti trebaju svjedočiti i nisu pitani od strane ovlaštenih službenih lica otkuda im je to poznato. S tim u vezi, ovaj sud ukazuje da je odredbom člana 100. stav 7. ZKP FBiH propisano da, poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja, te da prilikom saslušanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti, dok je stavom 8. navedene odredbe propisano da će se svjedok uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči. Međutim, iz odredbe člana 100. ZKP FBiH ili neke druge odredbe navedenog zakona ne proizilazi da nepostupanje suda u skladu sa navedenom odredbom samo po sebi ima za posljedicu nezakonitost određenog dokaza. Branitelj navodi razloge zbog kojih smatra da su prilikom saslušanja svjedoka S.M., Č.DŽ. i A.A.2 povrijeđene navedene odredbe ZKP FBiH ali ne i razloge zbog čega smatra da su iskazi tih svjedoka pribavljeni uz bitne povrede odredaba ZKP FBiH, odnosno da su pribavljeni povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, u smislu člana 11. stav 2. ZKP FBiH. Naime, iz formulacije citirane odredbe, jasno je da se ne može smatrati dokazom na kojem se ne može zasnivati sudska odluka dokaz koji je pribavljen ili izveden uz bilo koju povredu odredaba ZKP FBiH. Zbog navedenog propusta branitelja, ovaj sud nije mogao ispitati osnovanost žalbene tvrdnje da se na iskazima navedenih svjedoka nije moglo zasnovati prvostepeno rješenje, odnosno da je njegovim zasnivanjem na tim iskazima učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Nadalje, branitelj ovog optuženog u žalbi navodi da je u pobijanom rješenju, pod tačkom 8. naveden jedini inkriminirani događaj koji se stavlja na teret njegovom branjeniku u dane 29.11.2017. godine i 30.11.2017. godine, citirajući navode „Nakon što je F.S.1 angažovao Dž.S. i Đ.A. da za njega vrše prodaju opojne droge Amfetamin i Cannabis...“, smatrajući da nije prezentiran ni jedan telefonski razgovor koji bi potkrijepio te navode, odnosno pripadnost ovog optuženog organiziranoj grupi ljudi. Pri tome ukazuje na presretnutu telefonsku komunikaciju od 23.02.2018. godine, smatrajući da se na osnovu nje paušalno i neargumentovano izvodi zaključak o povezanosti njegovog branjenika sa F.S.1 (organizatorom).

Ni ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Zaključak o postojanju osnovane sumnje da je optuženi Dž.S. u navedenom periodu djelovao kao pripadnik organizirane grupe ljudi u smislu člana 2. stav 20. KZ FBiH, formirane radi neovlaštene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, čiji organizator je bio optuženi F.S.1, nije zasnovan samo na navedenom presretnutom razgovoru, odnosno dijelu tog razgovora na koji branitelj selektivno ukazuje, već je prvostepeni sud taj svoj zaključak zasnovao i na drugim dokazima navedenim u pobijanom rješenju. Naime, prvostepeni sud je pomenutu telefonsku komunikaciju između ovog optuženog i optuženog Đ.A. doveo u vezu sa iskazom svjedoka S.M., inače konzumenta i kako se to osnovano sumnja, kupca opojne droge od optuženih Dž.S. i Đ.A. u više navrata, koji potvrđuje da mu je S. prijatelj i da mu je on pričao da je opojnu drogu nabavljao od F.S.1, ali da mu je ostao dužan neke pare i da se od njega skrivao. Dovodeći u vezu navedenu telefonsku komunikaciju na koju je u žalbi ukazano sa iskazom navedenog svjedoka, neosnovanim se ukazuje žalbeni navod da je taj telefonski razgovor između ovih optuženih protumačen paušalno i da se njegov branjenik ne može dovesti u vezu sa organizatorom organizirane grupe, optuženim F.S.1. Osim toga, na postojanje osnovane sumnje u pogledu formiranja organizirane grupe ljudi čiji je organizator bio optuženi F.S.1, a optuženi, među kojima i Dž.S. i Đ.A. postali pripadnici te grupe, proizilazi i iz drugih dokaza koje je cijenio prvostepeni sud u pobijanom rješenju, kojim razlozima se žalba branitelja uopće ne bavi, niti ih dovodi u pitanje.

Pobijajući prvostepeno rješenje, branitelj optuženog V.E. u žalbi prigovara da ono ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u vezi postojanja osnovane sumnje da je njegov branjenik učinio krivična djela za koja se tereti potvrđenom optužnicom i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Dalje se u žalbi navodi da prvostepeni sud zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio krivična djela koja mu se potvrđenom optužnicom stavljaju na teret zasniva na iskazima svjedoka Ć.I., Ć.A. i M.M.2, koji svjedoci su konzumenti opojnih droga i koji su se bavili preprodajom opojnih droga. Branitelj ističe da navedeni svjedoci, iako je prošlo skoro dvije godine nisu sankcionisani, dok je optuženi još uvijek u pritvoru. Pozivajući se na odredbu člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, branitelj ovog optuženog tvrdi da su iskazi ovih svjedoka nezakoniti i da se na njima ne može zasnivati pobijano rješenje. Takođe branitelj navodi da je u optužnici kao svjedok predložen i K.S.2, koji je također bio tri mjeseca u pritvoru povodom ovih istih krivičnih djela i da slijedi saslušanje ovog svjedoka u narednom periodu. To se isto odnosi na svjedoke Ć.I. i M.M.2, pa kako su i ovi svjedoci izvršitelji predmetnih krivičnih djela, branitelj je stava da njihovi iskazi predstavljaju nezakonite dokaze na kojim se ne može zasnivati pobijano rješenje.

Nisu osnovani navedeni žalbeni prigovori.

Kako iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud na osnovu dokaza pribavljenih u istrazi i u dosadašnjem toku glavnog pretresa utvrdio postojanje osnovane sumnje da je optuženi V.E. učinio krivična djela za koja se tereti, o čemu je dao određene razloge, neosnovano se u žalbi branitelja ovog optuženog prigovara da rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u vezi postojanja općeg uvjeta za pritvor. U obrazloženju pobijanog rješenja prvostepeni sud se pozvao na konkretne dokaze, te iznio relevantnu sadržinu tih dokaza i dao jasne razloge za svoj zaključak da postoji osnovana sumnja da je optuženi V.E. kao član organizirane grupe ljudi formirane radi neovlaštenog prometa opojnih droga učinio krivična djela za koja se tereti potvrđenom optužnicom. Međutim, branitelj ovog optuženog se u žalbi uopće ne bavi datim razlozima iz pobijanog rješenja, niti ih osporava, pa se tvrdnje u žalbi da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH nisu mogle prihvatiti osnovanim. Da je optuženi V. osnovano sumnjiv da je nabavljao opojnu drogu radi preprodaje, proizilazi iz presretnutih telefonskih razgovora između njega i drugih optuženih, te između njega i kupaca opojne droge, te na osnovu iskaza svjedoka A.N., K.M.4, R.N., L.D., M.O., M.M.3 i drugih dokaza detaljno obrazloženih u pobijanom rješenju. Nadalje, neosnovni su navodi branitelja ovog optuženog da se pobijano rješenje zasniva na dokazima na kojima se prema odredbama ZKP FBiH ne može zasnivati i to na iskazima svjedoka Č.I., Č.A., M.M.2 i K.S.2, te da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH. Ovo iz razloga što, nasuprot žalbenim navodima branitelja, neoptuživanje svjedoka za krivično djelo ne čini njihove iskaze nezakonitim, jer sud cijeni postojanje osnovane sumnje prema konkretnom učinitelju u postupku, a ne prema onim licima koja su prema stavu odbrane mogući učinitelji, budući da je u skladu sa važećim procesnim zakonom, gonjenje učinitelja krivičnih djela u nadležnosti tužitelja. Prema tome, kako iskazi prethodno navedenih svjedoka, koji su uzeti u skladu sa odredbama ZKP FBiH, ne predstavljaju nezakonit dokaz, to zasnivanjem pobijanog rješenja na tim iskazima nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

U žalbi branitelja optuženog V.E. se također navodi da je pretres njegovog branjenika, kao i svjedoka Č. i M.1 izvršen dana 15.02.2018. godine, a da je obavijest o tome dostavljena sudiji za predhodni postupak tek 20.02.2018. godine, dakle pet dana poslije i da je time došlo do „grube“ povrede odredbe člana 78. tačka 3. ZKP FBiH, zbog čega je stava da je pobijano rješenje zasnovano na nezakonitim dokazima i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Odredbom člana 78. stav 3. ZKP FBiH je propisano da nakon izvršenja pretresanja bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, ovlaštena službena osoba mora odmah podnijeti pismeni izvještaj tužitelju, koji će o tome obavijestiti sudiju za prethodni postupak. Kako navedenom odredbom nisu precizirani rokovi u kojim će se izvještaj dostaviti sudiji za prethodni postupak, to se na samoj činjenici da je dostavljanje izvještaja sudiji za prethodni postupak izvršeno po proteku pet dana od izvršenog pretresa, ne može zasnivati tvrdnja o nezakornitosti tih dokaza i slijedom toga nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog G.V. u žalbi prigovara da pobijanim rješenjem nije izvršena suštinska kontrola opravdanosti daljnjeg trajanja pritvora u odnosu na njegovog branjenika, jer se prilikom dvomjesečne kontrole pritvora navode identični razlozi u obrazloženju rješenja, pri čemu se poziva na praksu Ustavnog suda BiH (Odluka AP-394/17), prema kojoj korištenje istih razloga i stereotipnih formulacija predstavlja kršenje člana 5. stav 3. EKLJP. Ističe da sud nije uzeo u obzir da se njegov branjenik nalazi u pritvoru skoro godinu i osam mjeseci, te da nisu dati razlozi zašto je i nakon tako dugog vremena optuženom neophodno produžiti pritvor.

Žalbeni prigovori branitelja ovog optuženog da se navode identični razlozi u obrazloženju pobijanog i ranijih rješenja o produženju pritvora, bez navođenja u čemu se ogleda njihova istovjetnost, kao paušalni, od strane ovog suda nisu mogli biti ni ispitani. S druge strane, bez osnova je žalbeni navod o izostanku suštinske kontrole opravdanosti daljnjeg trajanja pritvora, jer iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da su cijenjeni i dokazi izvedeni nakon donošenja prethodnog rješenja o produženju pritvora. Osim toga, sud je naveo razloge zašto smatra da je i dalje neophodno optuženim produžiti pritvor, koji razlozi žalbom nisu osporeni, niti je ukazano koje su se to relevantne okolnosti promijenile, a da ih sud nije cijenio i zbog čijeg postojanja bi bilo dovedeno u pitanje daljnje trajanje pritvora. Stoga nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH na koju branitelj optuženog G.V. u žalbi ukazuje.

Nadalje, osporavajući postojanje osnovane sumnje da je optuženi G.V. učinio krivična djela za koja se tereti, njegov branitelj u žalbi prigovara da je prvostepeni sud svoj zaključak u vezi postojanja ovog općeg uvjeta za pritvor, zasnovao isključivo na rezultatima posebnih istražnih radnji, tačnije na rezultatima presretnutih komunikacija, a koje same za sebe, prema stavu branitelja, ne mogu predstavljati dokaz na kojem se zasniva navedeni zaključak, kao i to da sud ove presretnute razgovore optuženog proizvoljno i subjektivno interpretira. Tvrdi da od ukupno 249 saslušanih svjedoka, nijedan nije spominjao ovog optuženog u kontekstu radnji izvršenja krivičnog djela i da sve to dovodi u pitanje pravnu kvalifikaciju krivičnog djela za koje se njegov branjenik tereti.

Ovakvi žalbeni prigovori ne dovode u pitanje pravilnost pobijanog rješenja.

Tačno je da prvostepeni sud između ostalog, svoje zaključke o postojanju osnovane sumnje u odnosu na optuženog G.V. zasniva i na njegovoj telefonskoj komunikaciji sa optuženim F.S.1 iz koje proizilazi osnovana sumnja da je optuženi F.S.1 opojnu drogu nabavljao od ovog optuženog i da mu je on istu dopremao obavještavajući ga prethodno o vremenu i načinu isporuke, da bi potom F.S.1 obavještavao optuženog K.E. kada i gdje treba da izađe kako bi preuzeo i sakrio opojnu drogu koju će čuvati do daljnjih uputa i predavati F.S.1 i drugim članovima organizirane grupe ljudi, koje je angažovao da preuzimaju opojnu drogu i dalje istu prodaju. Radi se o telefonskim komunikacijama navedenim u pobijanom rješenju pod L. ... broj razgovora 256, L. ... broj razgovora 257, L. ... broj razgovora 258, 259, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 269, 270, 271. Osim toga, postojanje osnovane sumnje se zasniva i na prestretnutim telefonskim komunikacijama ovog optuženog sa optuženim T.A. i E.I. decidno interpretiranim u pobijanom rješenju (a ne samo proizvoljno interpretiranim kao što se u žalbi navodi), a branitelj optuženog G.V. u žalbi ne navodi niti jedan konkretan razlog, kojim bi doveo u pitanje zaključke suda koji se temelje na ovakvim presretnutim komunikacijama. Međutim, kako se sud u pobijanom rješenju poziva i na druge dokaze-zapisnike o obavljenom pretresu kuće optuženog u K.1 dana 04.04.2018. godine, kao i o pretresu samog optuženog, kojom prilikom je pronađena relativno velika količina više vrsta opojne droge (kako je to konkretno navedeno u pobijanom rješenju), kao i na zapisnik o saslušanju svjedoka P.S., koja je potvrdila da joj je u desetak navrata ovaj optuženi donosio opojnu drogu marihuanu i to po pet-šest jointa, a tvrdnja branitelja da je ova svjedokinja potvrdila da mu za drogu nije davala novac, nije od uticaja na prednji zaključak prvostepenog suda. Stoga, žalbeni prigovori branitelja koji se ne dotiču ostalih dokaza i koji su uopštene naravi, nisu mogli dovesti u pitanje pravilnost prvostepenog rješenja, niti dovesti u pitanje pravnu kvalifikaciju krivičnih djela, kako to branitelj u žalbi prigovara.

Branitelj optuženog G.V. u žalbi nadalje ističe da oduzeti predmeti od ovog optuženog nikada nisu otvoreni shodno imperativnoj odredbi člana 85. ZKP FBiH, te da to dovodi u pitanje i istovjetnost pribavljenih dokaza, kao i „lanac čuvanja i posjedovanja tih dokaza“, a s tim u vezi smatra da se i nalazi i mišljenja hemijskog vještačenja oduzetih predmeta od ovog optuženog, po potvrdama o privremenom oduzimanju predmeta, imaju smatrati nezakonitim dokazima u smislu člana 11. stav 2. ZKP FBiH.

Ni ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Odredbom člana 82. stav 1. ZKP FBiH propisano je da će se, nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija i o tome izdati potvrda, dok je stavom 2. navedene odredbe propisano da, ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i

dokumentacija će se staviti u poseban omot i zapečatiti, dok je odredbom člana 85. stav 1. ZKP FBiH propisano da otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije čiji popis nije moguć, zbog čega su stavljeni u poseban omot i zapečaćeni, vrši tužitelj ili ovlaštena službena osoba na osnovu pismenog odobrenja koje je izdao tužitelj. U konkretnom slučaju, iz potvrda o privremenom oduzimanju predmeta izdatih na ime optuženog G.V., na koje branitelj u žalbi ukazuje, proizilazi da su u tim potvrdama popisani i opisani predmeti koji se oduzimaju i da je izvršena njihova numeracija, odnosno da je izvršena njihova identifikacija. Kako su tako označeni i identifikovani predmeti bili predmetom hemijskog vještačenja, iz tih razloga za sada ne postoji sumnja u istovjetnost oduzetih predmeta i zakonitost pismenog nalaza i mišljenja vještaka hemijske struke. Pored toga, ni žalbom branitelja navedenog optuženog se ne tvrdi da se u konkretnom slučaju radilo o predmetima čiji popis nije bio moguć u smislu odredbe člana 82. ZKP FBiH (a niti da nije izvršen njihov popis prilikom privremenog oduzimanja), već se samo tvrdi da nije izvršeno otvaranje ovih predmeta. Stoga, po stavu ovog suda, žalbenim navodima branitelja optuženog G.V. nije dovedena u pitanje zakonitost dokaza na kojima je prvostepeni sud temeljio svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio krivična djela za koja se tereti potvrđenom optužnicom, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, na koju se žalbom ukazuje.

Branitelj optuženog Đ.M. osporava postojanje općeg uvjeta za pritvor navodeći u žalbi da se dokazima navedenim u pobijanom rješenju ne dokazuje nikakva veza njegovog branjenika sa organizatorima grupe. Pri tome ukazuje da je ovaj optuženi samo jednom i to dana 15.03.2018. godine prodao opojnu drogu, što ukazuje na njegovu individualnu radnju, a ne kao člana organizirane grupe. Smatra da u pobijanom rješenju nije izvršena elementarna analiza dokaza, niti konkretizacija razloga u odnosu na njegovog branjenika i da su pri ocjeni osnovane sumnje korišteni isti razlozi, a da nije navedena ni jedna nova okolnost, te da se u konačnom ne može izvesti zaključak o krivnji ovog optuženog.

Ovi žalbeni prigovori ne dovode u pitanje pravilnost pobijanog rješenja.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da je optuženi Đ.M. učinio predmetna krivična djela za koja se tereti, temeljio na presretnutoj telefonskoj komunikaciji ovog optuženog i Č.M. od dana 15.03.2018. godine, nakon koje joj je, kako se osnovano sumnja, isporučio opojnu drogu, koja je istoga dana od nje oduzeta od strane policijskih službenika. Pored navedenog, prvostepeni sud se pozvao i na telefonske razgovore vođene između optuženih Đ.M. i K.A.2 a sve u vezi isporuke opojne droge, zatim iskaze svjedoka - konzumenata, te na činjenici da su predmeti prilikom pretresa pronađeni kod ovog optuženog, među njima i opojna droga, kao i više mobilnih telefona. Prvostepeni sud postojanje osnovane sumnje na strani ovog optuženog zasniva i na presretnutim

telefonskim razgovorima između ovog optuženog i optuženog H.J., iz kojih proizilazi osnovana sumnja da dogovaraju preuzimanje i prodaju opojne droge drugim licima. Uzimajući sve navedeno u obzir, prvostepeni sud je zaključio da iz presretnutih telefonskih komunikacija proizilazi osnovana sumnja da optuženog H.J. (u odnosu na kojeg je razdvojen postupak nakon priznanja krivnje) prvo kontaktiraju njemu poznate osobe, a potom isti optuženog M.M.1 kontaktira i sa istim dogovara preuzimanje opojne droge, a potom angažuje optuženog Đ.M. da za njega prodaje opojnu drogu. Prvostepeni sud, nasuprot navodima branitelja ovog optuženog, nije samo nabrojao dokaze, već je izvršio i njihovu stvarnu analizu i izveo zaključak o postojanju osnovane sumnje u odnosu na ovog optuženog, pa se ne može prihvatiti žalbeni navod branitelja ovog optuženog da se u konačnom ne može izvesti zaključak o krivnji ovog optuženog, obzirom da se o krivnji nije ni odlučivalo, nego o postojanju osnovane sumnje. Zbog svega navedenog, žalbeni prigovori branitelja ovog optuženog se nisu mogli prihvatiti kao osnovani. Kako branitelj ovog optuženog u žalbi ne iznosi argumente da su se okolnosti koje je prvostepeni sud cijenio pri donošenju pobijanog rješenja na strani ovog optuženog promijenile, to se pravilnost istog ne dovodi u pitanje navodima da u pobijanom rješenju nisu navedene nove okolnosti.

Nadalje, žalbom branitelja optuženog Đ.M. se pobija prvostepeno rješenje navodima da kontrola opravdanosti pritvora, odnosno kontrola postojanja razloga za produženje pritvora, podrazumijeva obrazložen prijedlog tužioca koji je potrebno dostaviti odbrani na izjašnjenje, pa kako sud nije ispoštovao tu proceduru, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članovima 145. stav 2., 140b. stav 2. i 151. stav 1. ZKP FBiH. Takvim postupanjem je, prema stavu branitelja optuženog, povrijeđeno i pravo na odbranu optuženog, jer je onemogućen da se izjasni na prijedlog tužitelja što je suprotno članu 6. stav 2. ZKP FBiH, a da je time ujedno učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog Đ.M. nisu osnovani.

Kako je pobijano rješenje doneseno u postupku redovne kontrole opravdanosti pritvora koju sud vrši po službenoj dužnosti po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru shodno odredbi člana 151. stav 1. ZKP FBiH, a kojom nije propisana obaveza tužitelja da podnosi prijedlog za produženje pritvora optuženom, stoga nisu učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje branitelj u žalbi ukazuje.

Osporavajući postojanje osnovane sumnje da je optuženi K.E. učinio krivična djela za koja se tereti potvrđenom optužnicom, njegova braniteljica u žalbi prigovara da nema dovoljno dokaza o postojanju osnovane sumnje da je on učinio krivična djela za koja se tereti. Tvrdi da iz presretnutih telefonskih razgovora ne proizilazi, niti se može zaključiti da je njen branjenik učestvovao u distribuciji droge.

Nasuprot žalbenim navodima braniteljice, ovaj sud nalazi da iz obrazloženja pobijanog rješenje proizilazi da se prvostepeni sud pozvao na konkretne dokaze i dao određene razloge zašto nalazi da iz navedenih dokaza proizilazi zaključak o postojanju osnovane sumnje da je optuženi K.E. učinio krivična djela za koja se tereti. Pri tome je prvostepeni sud naveo i sadržinu dokaza koje je imao u vidu, a koja sadržina dokaza se žalbom braniteljice ne dovodi u pitanje. Stoga se iznesenim uopštenim žalbenim navodima braniteljice ne može dovesti u pitanje postojanje općeg uvjeta za produženje pritvora ovom optuženom.

I branitelj optuženog Đ.A. u žalbi osporava zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio krivična djela za koja se tereti, jer smatra da nema dokaza o osnovanoj sumnji. Branitelj osporava pripadnost optuženog bilo kakvoj grupi ili organizaciji pošto, kako navodi u žalbi, na te okolnosti nema dokaza, jer iz presretnutih telefonskih komunikacija koje su izvedene kao dokaz na glavnom pretresu, ne proističe bilo kakva povezanost ovog optuženog sa ostalim članovima grupe. Zbog toga smatra da prvostepeni sud paušalno navodi da je ovaj optuženi pripadnik organizirane grupe ljudi za prodaju opojne droge. Nadalje u žalbi ističe, da je kod optuženog Đ.A. pronađena samo manja količina opojne droge koja mu je služila za lične potrebe i da to ne predstavlja dokaz da se on bavio prometom opojnih droga. Prema stavu branitelja, pobijano rješenje je moralo sadržavati ne samo dokaze vezano za prometovanje opojnih droga od strane ovog optuženog, već i analizu dokaza koji potvrđuju postojanje osnovane sumnje na strani optuženog.

Ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Prema navodima iz obrazloženja pobijanog rješenja, prvostepeni sud je na osnovu dokaza pribavljenih u istrazi i u dosadašnjem toku glavnog pretresa utvrdio postojanje osnovane sumnje da je optuženi Đ.A. učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret potvrđenom optužnicom, o čemu je dao sasvim određene i jasne razloge. S tim u vezi, prvostepeni sud je naveo konkretne dokaze i izvršio analizu istih, na kojima je zasnovao svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi, kao član organizirane grupe ljudi formirane radi neovlaštenog prometa opojnih droga učinio krivična djela za koja se tereti potvrđenom optužnicom. Pri tome je prvostepeni sud cijenio, ne samo dokaze koji se odnose na presretnute telefonske komunikacije, kako se navodi u žalbi, nego i druge mnogobrojne dokaze, a prije svega iskaze svjedoka D.B., Č.I., M.S., H.A.2, I.T., na kojim dokazima je prvostepeni sud, također, zasnovao zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret, a kojim dokazima se žalba branitelja ovog optuženog uopće ne bavi, niti se njihova sadržina dovodi u pitanje. Iz tih razloga, po ocjeni ovog suda, neosnovano branitelj optuženog dovodi u pitanje zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da je optuženi Đ.A. učinio krivična djela za koja se tereti.

Osporavajući postojanje osnovane sumnje da je optuženi K.A.1 učinio krivična djela za koja se tereti, njegov branitelj u žalbi navodi da iz dokaza na kojima se temelji pobijano rješenje nije moguće izvesti zaključak o krivnji ovog optuženog, niti je u dosadašnjem toku postupka izveden bilo koji dokaz na okolnost da se optuženi bavio prometovanjem opojne droge. Tvrdi da se u pobijanom rješenju samo navodi osoba po imenu M.Š. da joj je optuženi navodno nudio opojnu drogu, a koja još nije ispitana.

Ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Prvostepeni sud je u obrazloženju pobijanog rješenja, u odnosu na ovog optuženog naveo sasvim jasne i određene razloge na kojima je zasnovao zaključak o postojanju osnovane sumnje kao općeg uvjeta za pritvor. Tako se prvostepeni sud, pored analize telefonske komunikacije optuženih K.A. i F.S.1, u kojim je ovom optuženom, kako postoji osnovana sumnja, F. izdavao direktne upute o vremenu, mjestu, količinama preuzimanja i isporuke opojne droge, pozvao i na presretnute telefonske razgovore optuženih K.A.1 i B.I.1, u vezi daljnje prodaje i stavljanja u promet opojne droge konzumentima. Ovakav zaključak o osnovanoj sumnji prvostepeni sud zasniva i na iskazu ovog optuženog, datog prilikom ispitivanja u svojstvu osumnjičenog od 04.04.2018. godine, u kome je opisao način na koji je vršio prodaju droge preko optuženog F.S.1 kao organizatora grupe, da F.S.1 poznaje oko godinu dana, a da je do njega došao preko optuženog M.E.1 koji ih je povezao, te da je prihvatio ponudu od optuženog F.S.1 da na obraz zadužuje po 25 ili ponekad i 50 grama droge Speed i Marihuane i da istu, nakon što je prepakuje u manje paketiće rasproda daljim kupcima, a da je zarađeni novac odnosio i predavao F.S.1. Nadalje, prvostepeni sud se pozvao i na iskaze drugih svjedoka koji su potvrdili da su od ovog optuženog kupovali opojnu drogu. Iznesenim razlozima se žalba branitelja ne bavi niti ih dovodi u pitanje. Stoga, pravilnost zaključka o postojanju osnovane sumnje na strani ovog optuženog nije dovedena u pitanje žalbenim navodima branitelja optuženog da iz dokaza na kojima se temelji pobijano rješenje nije moguće izvesti zaključak o krivnji ovog optuženog, budući da je za postojanje općeg uvjeta za pritvor, shodno članu 146. ZKP FBiH, potrebno utvrditi postojanje osnovane sumnje da je optuženi učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret, a ne izvoditi zaključak o njegovoj krivnji, kao i da u dosadašnjem toku postupka nije izveden bilo koji dokaz da se radi o opojnoj drogi, i da još uvijek nije ispitana osoba po imenu M.Š.

Branitelj optuženog M.E.1 osporava postojanje osnovane sumnje navodima u žalbi da je kod ovog optuženog pronađena samo manja količina droge (oko 100 g) i to za vlastite potrebe koja nije bila podijeljena u manje paketiće i namijenjena za bilo kakvu prodaju, te da ne postoji niti jedan dokaz koji bi ukazao da se ovaj optuženi bavio prodajom opojne droge i da je bio član bilo kakve grupe koja se bavi vršenjem krivičnih djela iz člana 238. KZ FBiH.

Nisu osnovani navedeni žalbeni prigovori.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da se zaključak o postojanju osnovane sumnje u odnosu na ovog optuženog temelji na presretnutim telefonskim komunikacijama između ovog optuženog i optuženog K.E. od 18.11.2018. godine, iz kojih proizilazi da je optuženi M.2 prodavao opojnu drogu koju je preuzimao od K.2, a koju je ovaj nabavljao od organizatora grupe F.S.1. Nadalje prvostepeni sud je cijenio i zapisnik o ispitivanju osumnjičenog K.A.1 od 04.04.2018. godine iz kojeg proizilazi da je isti konzument opojne droge „marihuana“ i „speed“, te da je na taj način došao u susret sa F.S.1, preko optuženog M.2 koji ih je povezao, te da je prihvatio ponudu od F. da zadužuje po 25 ili ponekad i 50 grama droge „speed“ i „marihuane“ i da istu, nakon što je prepakuje u manje paketiće rasproda daljnjim kupcima. Osim toga, i iz iskaza svjedoka V.A., koga je cijenio prvostepeni sud, proizilazi postojanje osnovane sumnje da je svakodnevno kupovao opojnu drogu od optuženog M.2, a da je on osnovano sumnjiv da se bavio prodajom opojne droge, proizilazi i iz iskaza svjedoka P.D. i B.A.1. Obzirom na tako date razloge u pobijanom rješenju, koji se konkretnim žalbenim navodima ne dovode u pitanje, neosnovano se dovodi u pitanje postojanje općeg uvjeta za pritvor u odnosu na ovog optuženog.

Pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja braniteljica optuženog E.I. dovodi u pitanje navodima u žalbi da pobijano rješenje kada je u pitanju osnovana sumnja da je optuženi počinio krivična djela koja mu se potvrđenom optužnicom stavljaju na teret, nema razloge o odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Također se u žalbi navodi da ni u preambuli optužnice nije opisano da je optuženi E.I. svjesno i dobrovoljno postao pripadnikom organizirane grupe ljudi, kao što je to navedeno za druge osobe, a da to nije navedeno ni u tački 13. optužnice.

Ovakvi žalbeni navodi braniteljice optuženog E.I. nisu osnovani.

U vezi sa navodima u žalbi da je nejasno na koji način i iz kojih dokaza je sud utvrdio da postoji osnovana sumnja da je optuženi E.I. postao članom organizirane grupe ljudi formirane radi neovlaštenog prometa opojnih droga, treba istaći da iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud, pozivajući se na brojne konkretne dokaze i navodeći njihovu sadržinu izveo zaključak o pripadnosti ovog optuženog i postojanju svijesti da pripada organiziranoj grupi ljudi. Suprotno žalbenim navodima, iz činjeničnog opisa krivičnih djela u optužnici, iz preambule, slijedi da je jasno navedeno da su svi optuženi svjesno i dobrovoljno postali pripadnicima organizirane grupe ljudi formirane radi činjenja krivičnih djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH. Također, iz činjeničnog opisa krivičnih djela u optužnici u odnosu na ovog optuženog jasno slijedi da između optuženog E.I., G.V. i T.A. postoji komunikacija i da je optuženi E.I. primao upute i naredbe od

optuženog G.V. u vezi sa prometom opojne droge, koji je pripadnik organizirane grupe ljudi formirane od strane F.S.1. Obzirom na takav činjenični opis optužnice, neosnovani su navodi braniteljice optuženog da se u činjeničnom opisu u preambuli optužnice ne navodi da je njen branjenik svjesno i dobrovoljno postao pripadnikom organizirane grupe ljudi. Kako iz činjeničnog opisa optužnice slijedi da se optuženom E.I. stavlja na teret da je kao pripadnik organizirane grupe ljudi postupao po uputama G.V., a da je optuženi G. postupao uz saglasnost i po uputama optuženog F.S.1, kao organizatora te grupe, pravilnost pobijanog rješenja se ne dovodi u pitanje ni navodima u žalbi braniteljice da optuženi E.I. nije bio pripadnik organizirane grupe ljudi čiji je organizator optuženi F.S.1. Obzirom da pobijano rješenje sadrži razloge o odlučnim činjenicama u vezi pripadnosti ovog optuženog organiziranoj grupi ljudi, neosnovanim se ukazuju žalbeni navodi braniteljice da je u pobijanom rješenju učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Osim toga, iz istih razloga o kojima se ovaj sud očitovao u vezi istovjetnih prigovora branitelja optuženog G.V., neosnovan je prigovor braniteljice da pobijanim rješenjem nije izvršena suštinska kontrola opravdanosti daljnjeg trajanja pritvora i tvrdnja da se konstantno koriste isti razlozi, da je rješenje doneseno po principu „copy-paste“ i da nije cijenenj protek vremena u pobijanom rješenju.

Prema žalbenim navodima branitelja optuženog K.A.2, prvostepeni sud osnovanu sumnju „prepisuje“ isključivo iz potvrđene optužnice i zaključci u pobijanom rješenju ne predstavljaju savjesnu, pojedinačnu, te međusobnu ocjenu svih citiranih dokaza. Zatim branitelj u žalbi ukazuje da ni jedan provedeni dokaz ne potvrđuje osnovanu sumnju da je njegov branjenik učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret potvrđenom optužnicom, jer ona ne proizilazi ni iz presretnutih telefonskih komunikacija, niti iz iskaza svjedoka B.Dž. Smatra da iz tih razloga pobijano rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i da je na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branioca optuženog K.A.2 nisu osnovani

Nasuprot tvrdnjama iz žalbe branitelja navedenog optuženog, pobijano rješenje sadrži sasvim određene i jasne razloge na kojima je utemeljen zaključak o postojanju općeg uvjeta za pritvor, koji se zasniva kako na rezultatima provedenih posebnih istražnih radnji, odnosno decidno navedenog sadržaja presretnutih telefonskih komunikacija, tako i na drugim dokazima na koje se određeno pozvao prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja, a koji se žalbom branitelja optuženog ne osporavaju. I po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je u navedenim dokazima imao osnova za zaključak „da iz sadržaja presretnutih telefonskih komunikacija proizilazi da je optuženi K.A.2 bio u veoma čestoj komunikaciji sa organizatorom grupe M.M.1 i drugim članovima grupe Ž.J., H.J., B.H., K.Dž i Đ.M., koji su osnovano sumnjivi da su se na području Kantona ... i šire, bavili neovlaštenom proizvodnjom i stavljanjem u promet opojnih droga, a sa

kojima je optuženi K.A.2 radi kupovine i prodaje opojnih droga razmjenjivao SMS poruke i kratke razgovore radi dogovora o mjestu i vremenu razmjene opojnih droga i novca, a kojom prilikom je kod Ž.J. pronađena opojna droga i mobilni telefon sa brojem kartice sa kojim je stupao u kontakt sa ovim optuženim, a prilikom pretresa kod K.A.2 pronađen je mobilni telefon sa karticom koja je korištena u kontaktima sa organizatorom grupe M.M.1 i navedenim članovima grupe...“. Sve navedeno prvostepeni sud je doveo u vezu i sa iskazima svjedoka D.E., T.K.1 i D.A.2, te zaključio da je i ovaj optuženi osnovano sumnjiv da je postupao kao član organizirane grupe ljudi, da je imao svijest o pripadnosti toj organiziranoj grupi ljudi, a koja je formirana radi učinjenja krivičnog djela iz člana 238. stav 1. u vezi članom 55. KZ FBiH. Kako je svjedok D.E. istakao da je u nekoliko navrata kupovao opojnu drogu od K.A.2 a svjedoci T.K.2 i D.A.2 izjavili da su optuženog K.3 upoznali preko M.M.1, netačan je žalbeni prigovor branitelja da niko od svjedoka navedenih u pobijanom rješenju nije spomenuo njegovog branjenika. Nadalje, prvostepeni sud se, nasuprot prigovoru branitelja, izričito izjasnio da iz prethodno obrazloženih dokaza proizilazi da su optuženi, među kojima i optuženi K.A.2, osnovano sumnjivi da su učinili krivična djela za koja se terete potvrđenom optužnicom i da je ispunjen opći uvjet za pritvor. Stoga je neprihvatljiv žalbeni navod branitelja ovog optuženog da pobijano rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama kada je riječ o postojanju osnovane sumnje da je njegov branjenik učinio krivična djela za koja se tereti, te da je osnovana sumnja prepisana iz potvrđene optužnice, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Osporavajući pobijano rješenje u pogledu osnovane sumnje da je optuženi K.Dž. učinio krivična djela koja mu se potvrđenom optužnicom stavljaju na teret, njegov branitelj u žalbi navodi da u rješenju nije obrazloženo djelovanje organizirane grupe ljudi, odnosno njen hijerarhijski odnos i da se sve radnje iz optužnice svode na individualne radnje.

Nasuprot ovim žalbenim navodima, pobijano rješenje sadrži jasne i određene razloge na kojima je utemeljen zaključak o postojanju općeg uvjeta za pritvor, koji se zasniva kako na rezultatima provedenih posebnih istražnih radnji, odnosno decidno navedenog sadržaja presretnutih telefonskih komunikacija, tako i na drugim dokazima na koje se određeno pozvao prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja, a koji se žalbom branitelja ovog optuženog ne osporavaju. I po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je u navedenim dokazima imao osnova za zaključak da iz sadržaja presretnutih telefonskih komunikacija proizilazi da je optuženi K.Dž. bio u veoma čestoj komunikaciji sa B.H. i M.M.1 i da postoji osnovana sumnja da je od njih opojne droge nabavljao i dalje prodavao konzumentima. To proizilazi iz brojnih telefonskih komunikacija između optuženog K.Dž. i optuženog B.H., između optuženog K.4 i optuženog M.M.1 te između optuženog K.4 i konzumentenata, kupaca opojne droge M.M.4, J.D., A.K. i drugih, kao i iz zapisnika o saslušanju ovih svjedoka, te mnogobrojnih materijalnih dokaza, navedenih i obrazloženih u pobijanom rješenju. Stoga se neosnovano žalbom branitelja

ovog optuženog prigovara da u pobijanom rješenju ne postoji obrazloženje djelovanja organizirane grupe ljudi i da se sve radnje iz optužnice svode na individualne radnje.

Postojanje osnovane sumnje osporava i branitelj optuženog H.S., navodima u žalbi da iz iskaza optuženog jasno proizilazi da je isti opojna sredstva nabavljao isključivo za vlastite potrebe, te da nikada nije vršio preprodaju droge niti je za to ikoga angažovao. Stoga je branitelj stava, da je nejasno na osnovu čega je sud utvrdio da postoji osnovana sumnja da je ovaj optuženi učinio krivična djela za koja ga tužitelj tereti.

Nasuprot navodima iz žalbe branitelja ovog optuženog, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je sud dao konkretne razloge na osnovu kojih je utvrdio da postoji osnovana sumnja da je i ovaj optuženi učinio krivična djela za koja se tereti. Tako se zaključak suda o povezanosti optuženog H.S. sa ostalim članovima predmetne organizirane grupe ljudi, temelji na sadržaju presretnutog razgovora koji je vođen između optuženih H. i V., u kome jedan drugog obavještavaju o kvalitetu opojne droge koju će dalje prodavati kupcima konzumentima, nakon čega oni kontaktiraju sa optuženim M.M.1. Pored toga, prvostepeni sud se poziva i na iskaz optuženog H.S., koji je pored ostalog, izjavio da je od M.M.1 nabavljao opojnu drogu „speed“, kao i na iskaz svjedoka K.M.5, koji je izjavio da je u proteklom periodu drogu amfetamin nabavljao od optuženog Hanjalića u količini od 25 i 50 grama, za koju je davao novac u iznosu 150-300 KM, te da je komunikaciju ostvarivao tako što je ovog optuženog pozivao da mu pripremi određenu količinu, nakon čega bi se našli na dogovorenoj lokaciji. U prilog zaključcima prvostepenog suda je i činjenica da je prilikom pretresa kod optuženog H.2 pronađena određena količina opojne droge (veći grumen), precizna digitalna vaga i ostala oprema koja se koristi pri prepakivanju i prodaji opojne droge. Stoga se navedeni žalbeni prigovori branitelja ovog optuženog ne mogu prihvatiti osnovanim.

Braniteljica optuženog Ž.J. u žalbi osporava razloge iz obrazloženja pobijanog rješenja koji se odnose na postojanje osnovane sumnje da je ovaj optuženi počinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret. S tim u vezi u žalbi navodi da je nejasno na osnovu kojih dokaza je prvostepeni sud zaključio da je njen branjenik bio član organizirane grupe ljudi koju su formirali optuženi F.S.1 i M.M.1 i da je on imao svijest o pripadnosti toj grupi, obzirom da, po mišljenju braniteljice, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi samo međusobna komunikacija pojedinih optuženih i konzumenata.

Ovim žalbenim navodima braniteljice optuženog ne dovodi se u pitanje pravilnost prvostepenog rješenja. Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud, nakon što je prethodno naveo dokaze i njihovu sadržinu, te iznio analizu istih, u odnosu na optuženog Ž.J. naveo konkretne razloge na kojima temelji svoj zaključak o postojanju općeg uvjeta za pritvor te, nasuprot navodima braniteljice, obrazložio ulogu ovog optuženog kao člana organizirane grupe ljudi, za koju postoji osnovana sumnja da je formirao i istom rukovodio optuženi M.M.1. S tim u vezi, prvostepeni sud se pozvao

na presretnutu telefonsku komunikaciju optuženog Ž. i optuženih K.A.2 i M.M.1, te između optuženih Ž. i B.I.1 od 23.02.2018. godine, iz koje proizilazi osnovana sumnja da optuženi Ž., u situaciji kada nema dovoljnu količinu opojne droge, konzumente upućuje na optuženog B.H. i šalje njegov broj, uz navode “nazovi B.2, ... KM je”. Dovodeći u vezu navedene dokaze sa iskazom tada osumnjičenog K.E., koji je opisao na koji način je on nabavljao i prodavao opojnu drogu kao član organizirane grupe F.S.1, prvostepeni sud je izveo zaključak o postojanju svijesti o pripadnosti organiziranoj grupi ljudi na strani ovog optuženog. Stoga su neosnovani žalbeni prigovori braniteljice optuženog, kojima osporava razloge o postojanju osnovane sumnje da je ovaj optuženi učinio predmetna krivična djela i da nije imao svijest o pripadnosti organiziranoj grupi ljudi.

Iz navedenih razloga, žalbama branitelja prethodno navedenih optuženih nije dovedena u pitanje zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja u pogledu zaključka o postojanju osnovane sumnje da su optuženi učinili krivična djela za koja se terete potvrđenom optužnicom.

Žalbama branitelja optuženih F.S.2, M.M.1, V.E., Ž.J., E.I., Đ.A., B.H. i G.V. se pobija zaključak prvostepenog suda o postojanju posebnog pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, navodima da pobijano rješenje sadrži identične razloge kao i prethodna rješenja, zbog čega smatraju da je usljed toga izostala stvarna, odnosno suštinska kontrola opravdanosti pritvora optuženim.

Izneseni žalbeni navodi, po ocjeni ovog suda, ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja. Najprije, ovaj sud ukazuje da sama činjenica da se u pobijanom rješenju ponavljaju određeni razlozi na kojima se temelji zaključak o postojanju posebnog pritvorskog osnova u odnosu na ranije navedene optužene kao i u ranijim rješenjima o produženju pritvora, ne daje osnova za zaključak da je izostala stvarna, odnosno suštinska kontrola opravdanosti pritvora. Ovo posebno ako činjenice i okolnosti koje su bile od značaja pri donošenju prethodnog rješenja, mogu biti od značaja i pri donošenju kasnijeg rješenja o produženju pritvora. Osim toga, ni branitelji optuženih ne ukazuje na neke nove činjenice i okolnosti koje su se pojavile u međuvremenu i koje bi bile od uticaja na odluku o produženju pritvora prema optuženima, a koje prvostepeni sud nije uzeo u obzir ili da su neke od činjenica i okolnosti koje je cijenio prvostepeni sud izgubile na značaju. Stoga se ne može prihvatiti žalbeni navod branitelja optuženog V.E. da je iz navedenih razloga povrijeđeno pravo na odbranu optuženog i učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH. Osim toga, prvostepeni sud je u pobijanom rješenju cijenio protek vremena i razvoj konkretnog krivičnog postupka, te naveo razloge zašto smatra da se nisu promijenile okolnosti koje opravdavaju produženje pritvora prema optuženim, pa se ne mogu prihvatiti osnovanim ni paušalni žalbeni navodi branitelja optuženih Dž.S., E.I. i G.V. da su okolnosti koje je cijenio

prvostepeni sud, protekom vremena izgubile na značaju. Iz navedenih razloga ne može se prihvatiti ni žalbeni navod branitelja optuženih G.V. i E.I. da se u konkretnom slučaju radi o gomilanju razloga i stereotipnim formulacijama obzirom da činjenice i okolnosti koje su bile od značaja pri donošenju prethodnog rješenja, nisu izgubile na značaju i pri donošenju kasnijeg tj. pobijanog rješenja o produženju pritvora. Osim toga, branitelji u žalbi ne iznose argumente koje je to specifične okolnosti konkretnog slučaja koje zahtijeva kontinuirani pritvor prvostepeni sud propustio cijeliti. I na kraju, sasvim je nejasan žalbeni navod branitelja optuženog B.H., da se ne može kontinuirano produžavati pritvor na okolnosti da se njegov branjenik bavio prometom opojne droge sa vanbračnom suprugom, jer je ta okolnost prestala da postoji, budući da u žalbi nisu navedeni razlozi zašto je ta okolnost prestala postojati.

Osporavajući zaključak prvostepenog suda o postojanju posebnog pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH na strani optuženog Dž.S., njegov branitelj u žalbi prigovara da nisu ispunjeni uvjeti za produženje pritvora prema ovom optuženom iz navedenog zakonskog osnova, navodeći da okolnosti što ovaj optuženi nije zatečen na svojoj adresi dana 04.04.2018. godine i što su pozivi za optuženog ostavljeni njegovim roditeljima, ne dokazuju činjenicu da se ovaj optuženi krio. S druge strane, prema stavu branitelja, okolnost da je dana 16.05.2018. godine optuženi lišen slobode na adresi na kojoj je i tražen, ukazuje na neosnovanost zaključka prvostepenog suda da je on izbjegavao boravak na prijavljenoj adresi.

Međutim, okolnosti da je dana 04.04.2018. godine izvršen pretres na adresi optuženog u ulici ..., kojom prilikom optuženi nije pronađen, da je kod članova porodice optuženog ostavljen poziv da se optuženi javi pripadnicima policije i da ga isti traže, da je nakon toga patrola policije u nekoliko navrata obilazila adresu optuženog i vršila provjere, te da je optuženi lišen slobode nakon raspisane operativne pretrage, i po nalaženju ovog suda ukazuju na osnovanost zaključka prvostepenog suda da se ovaj optuženi krio. Stoga okolnost da je optuženi lišen slobode na adresi na kojoj je i tražen, sama po sebi ne dovodi u pitanje zaključak prvostepenog suda o produženju pritvora ovom optuženom iz osnova propisanog u članu 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog Dž.S. osporava i pravilnost zaključka prvostepenog suda o postojanju posebnog pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH na strani njegovog branjenika, navodima u žalbi da ranija osuđivanost sama po sebi ne može biti razlog za produženje pritvora iz navedenog pritvorskog osnova, ukoliko nema drugih pokazatelja koji opravdavaju produženje mjere pritvora. Na isti način i branitelji optuženih P.A., V.E., K.A.1, Đ.M., K.E., K.Dž. i B.H. osporavaju pravilnost pobijanog rješenja u odnosu na navedeni pritvorski osnov, pa će se ovaj sud u nastavku očitovati u odnosu na žalbene prigovore branitelja navedenih optuženih.

Prije svega, iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da prvostepeni sud svoj zaključak da su ispunjeni uvjeti za produženje pritvora iz navedenog zakonskog osnova u odnosu na optužene P.A., V.E., Đ.M. i K.DŽ. nije temeljio samo na ranijoj osuđivanosti ovih optuženih koji su osuđivani za istovrsna krivična djela. Prvostepeni sud je cijenio da su ovi optuženi, zajedno sa ostalim optuženim u ovom predmetu, osnovano sumnjivi da su učinili krivična djela u sastavu organizirane grupe ljudi za trgovinu opojnom drogom, vremenski period preduzimanja inkriminiranih radnji, tj. kontinuitet kao i iskazanu upornost, odlučnost i broj poduzetih inkriminiranih radnji. Navedenim razlozima žalbe branitelja ovih optuženih se ne bave, niti ih dovode u pitanje. Stoga se ne može prihvatiti osnovanim ni žalbeni navod branitelja optuženog V.E. da pobijano rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Isto tako, žalbeni navodi branitelja optuženih K.A.1 i K.E. da je prvostepeni sud na strani ovih optuženih cijenio samo raniju osuđivanost ukazuju se netačnim. Iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud imao u vidu da ovi optuženi ne prolaze kroz kaznenu evidenciju. Međutim, kada su u pitanju ovi optuženi prvostepeni sud je također cijenio da postoji osnovana sumnja da je optuženi K.A.1 iako je bio lišen slobode zbog istovrsnog krivičnog djela nastavio da prometuje opojnu drogu, kao i da su optuženi K.5 i K.2 preduzimali veći broj krivičnopравниh radnji. Navedenim razlozima žalbe branitelja optuženih K.A.1 i K.E. se ne bave, niti ih dovode u pitanje. Stoga se ne mogu prihvatiti osnovanim žalbeni navodi branitelja ovih optuženih da pobijano rješenje ne sadrži valjane razloge niti odlučne činjenice za produženje pritvora ovim optuženim na osnovu člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH i da je uslijed toga prekršen član 5. stav 3. i 4. EKLJP.

Kada je u pitanju optuženi Dž.S. prvostepeni sud je, kako to slijedi iz obrazloženja pobijanog rješenja, pri ocjeni postojanja naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan od ponavljanja krivičnog djela, pored osuđivanosti ovog optuženog za istovrsna krivična djela, cijenio i druge konkretne okolnosti i to količinu kriminalnih radnji i upornost u preduzimanju istih. Dati razlozi se žalbom branitelja ne dovode u pitanje, pa se neosnovano dovodi u pitanje pravilnost zaključka prvostepenog suda da su ispunjeni svi potrebni uvjeti za produženje pritvora ovom optuženom iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Također, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud i u odnosu na optuženog B.H. pored ranije osuđivanosti, cijenio i druge konkretne okolnosti (povezanost sa kupovinom i prodajom opojne droge zajedno sa P.J. koja je njegova vanbračna supruga), kontinuitet u vršenju više krivičnopравниh radnji i dr., koje naročite okolnosti se žalbom branitelja ne dovode u pitanje. Stoga, kako prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju iteracijske opasnosti na strani optuženog B.H. nije temeljio samo na ranijoj osuđivanosti, već je naveo i druge konkretne okolnosti, ne može se prihvatiti

osnovanim žalbeni navod branitelja ovog optuženog da pobijano rješenje u tom dijelu ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama već samo gomilanje razloga za produženje pritvora, i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Ni žalbeni prigovori branitelja ovog optuženog da je u pobijanom rješenju zaključak o postojanju naročitih okolnosti koje ukazuju na opasnost od ponavljanja krivičnog djela obrazložen uopšteno i da je izostala individualizacija i konkretizacija razloga za svakog od optuženih nije osnovan. Suprotno ovim navodima, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud, za svakog od optuženih ponaosob, uključujući i optuženog B.H., naveo konkretne razloge za zaključak o postojanju uvjeta za produženje pritvora iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH. Kako se zaključak prvostepenog suda zasniva na nivou postojanja osnovane sumnje da je optuženi B.H. učinio krivična djela koja mu se potvrđenom optužnicom stavljaju na teret, ne može se prihvatiti žalbeni navod branioca ovog optuženog, da je iznesenim zaključcima u pobijanom rješenju narušena pretpostavka nevinosti na njegovu štetu.

Osporavajući pravilnost zaključka prvostepenog suda o daljem postojanju uvjeta za pritvor iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, branitelj optuženog G.V. u žalbi navodi da je prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju tih naročitih okolnosti zasnovao isključivo na ranijoj osuđivanosti ovog optuženog i na činjenici da postoji osnovana sumnja da je ovaj optuženi bio pripadnik organizirane grupe ljudi koja se bavila proizvodnjom i prodajom opojnih droga, što je prema stavu branitelja nedopustivo. Dalje navodi da osnovana bojazan da će njegov branjenik na slobodi počinuti krivično djelo mora biti potkrijepljena naročitim i konkretnim, a ne apstraktnim i teorijski mogućim okolnostima, pozivajući se pri tome na praksu Ustavnog suda BiH, te Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Prema odredbi člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH pritvor se može odrediti odnosno produžiti ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Dakle, zakon nije određivanje odnosno produženje pritvora po ovom osnovu ograničio na raniju osuđivanost osumnjičenog odnosno optuženog za ista ili istovrsna krivična djela što svakako može predstavljati naročitu okolnost koja opravdava bojazan da bi optuženi mogao ponoviti krivično djelo, ali je iz same zakonske formulacije ovog pritvorskog osnova jasno da zakonodavac ne misli da je to jedina okolnost koja bi mogla opravdati bojazan da bi optuženi mogao ponoviti krivično djelo. U konkretnom slučaju, i po ocjeni ovog suda, zbog načina na koji su učinjena predmetna krivična djela neovlašćenog stavljanja u promet opojnih droga, a za koja je i optuženi G.V. osnovano sumnjiv da ih je učinio (kontinuirano, uz izraženu upornost u vremenskom periodu od mjeseca oktobra 2017. godine pa do aprila 2018. godine, a sve s ciljem ostvarenja protivpravne imovinske koristi, brojnost članova ove dvije

organizirane grupe ljudi, te okolnosti da se radilo o prometu relativno veće količine raznovrsne opojne droge, da je isti imao značajnu ulogu unutar grupe, te da je, kako postoji osnovana sumnja opojnom drogom snabdijevao organizatora grupe F.S.1 na području K.1 i S.1 u naselju ..., općina I., te vršio neposrednu uličnu prodaju opojne droge), pravilno je zaključio prvostepeni sud da postoje naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi ovaj optuženi boravkom na slobodi mogao ponoviti krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Prema tome, ovakav zaključak prvostepenog suda se ne zasniva isključivo na ranijoj osuđivanosti optuženog i samo na činjenici da postoji osnovana sumnja da je ovaj optuženi bio pripadnik organizirane grupe ljudi koja se bavila proizvodnjom i prodajom opojnih droga, već i na drugim konkretnim okolnostima, koje se žalbom branitelja ne dovode u pitanje. Dakle, kako je produženje pritvora ovom optuženom iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH potkrijepljeno konkretnim okolnostima, to se ne može prihvatiti stav branioca da se u konkretnom slučaju radi o stereotipnom obrazloženju, o gomilanju razloga, te da se prvostepeni sud pozvao samo na brojnost krivičnihopravnih radnji, upornost, spremnost, odlučnost i težinu krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret. Uz to ispunjen je i uvjet koji se tiče visine kazne koja se može izreći za ovo krivično djelo i time za produženje pritvora iz razloga propisanih u odredbi člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Osporavajući zaključak prvostepenog suda o postojanju posebnog osnova za pritvor iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, branitelji optuženih F.S.1 i M.M.1 smatraju da su u pobijanom rješenju izostali razlozi o postojanju naročitih okolnosti koje opravdavaju produženje pritvora iz navedenog zakonskog osnova. S tim u vezi branitelji u žalbi navode da je prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju naročitih okolnosti na strani optuženog F.S.1 zasnovao samo na njegovoj ranijoj osuđivanosti, a na strani optuženog M.M.1 da je krivična djela koja mu se stavljaju na teret potvrđenom optužnicom činio u dužem vremenskom periodu. Međutim, iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju naročitih okolnosti na strani ovih optuženih, u smislu odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, nije temeljio samo na okolnostima koje branitelji ovih optuženih u žalbama navode. Naime, pored osuđivanosti optuženog F.S.1 i to za istovrsna krivična djela, prvostepeni sud je cijenio i okolnost da postoji osnovana sumnja da su ovi optuženi organizirali dvije grupe ljudi za stavljanje u promet opojnih droga u dužem vremenskom periodu (od oktobra 2017. godine do aprila 2018. godine), brojnost preduzetih krivičnihopravnih radnji u tom periodu, kao i iskazanu upornost i istrajnost pri izvršenju navedenih radnji za koje postoji osnovana sumnja da su ih učinili. Konkretnim razlozima iz pobijanog rješenja se žalbe branitelja ne bave, niti ih dovode u pitanje, pa se ne mogu prihvatiti prethodno istaknuti žalbeni navodi branitelja ovih optuženih kojim osporavaju zaključak suda o produženju pritvora iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Braniteljica optuženog F.S.1 u žalbi prigovara da je u pobijanom rješenju izostala neophodna sudska argumentacija, jer se prvostepeni sud nije bavio ocjenom ličnosti ovog optuženog, niti je naveo činjenice i okolnosti iz kojih izvodi zaključak da se radi o većem broju radnji preduzetih od strane optuženog i o kojim konkretnim radnjama se radi. Prema stavu braniteljice, za postojanje iteracijske opasnosti nije dovoljno samo paušalno navesti da je optuženi osnovano sumnjiv da je činio krivična djela u dužem vremenskom periodu, već je potrebno u odnosu na svakog optuženog ponaosob cijeliti konkretne okolnosti kojima se sud rukovodio prilikom produženja pritvora. Zbog navedenih nedostataka, po mišljenju braniteljice optuženog F.S.1, pobijano rješenje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je prvostepeni sud, pri ocjeni ličnosti optuženog F.S.2, nasuprot navodima njegove braniteljice, cijenio okolnost koja se odnosi na njegovu raniju neosuđivanost, ali je imao u vidu da je on čuvao opojnu drogu i skrivao je u svojoj kući, da je za svog brata S.2 nabavio sredstva za vaganje veće količine opojne droge u vremenskom periodu od 6 mjeseci, brojnost preduzetih krivičnopravnih radnji u sastavu organizirane grupe ljudi u tom periodu, kao i iskazanu upornost i istrajnost pri izvršenju navedenih radnji. Dakle, suprotno iznesenim žalbenim navodima, pobijano rješenje sadrži razloge o činjenicama i okolnostima da se u konkretnom slučaju radi o većem broju radnji preduzetih od strane optuženog i o kojim konkretnim radnjama se radi, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju se neosnovano ukazuje žalbom braniteljice ovog optuženog.

Nisu osnovani žalbeni navodi braniteljice optuženog H.Dž. kojim osporava zaključak iz pobijanog rješenja o postojanju razloga za pritvor iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, tvrdnjom da se sud poziva samo na raniju osuđivanost njenog branjenika, a ne navodi razloge zbog kojih smatra da postoje naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će on ponoviti krivično djelo u slučaju puštanja na slobodu, i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Ovo stoga, jer iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud i u odnosu na ovog optuženog utvrdio postojanje naročitih okolnosti u smislu citirane zakonske odredbe, pri čemu je, nasuprot navodima braniteljice, osim ranije osuđivanosti optuženog H.Dž., cijenio i druge okolnosti konkretno navedene u pobijanom rješenju. Stoga pobijanim rješenjem nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju se žalbom braniteljice neosnovano ukazuje.

Pravilnost pobijanog rješenja nije dovedena u pitanje žalbenim navodima branitelja optuženih T.A., K.A.2 i Đ.A. da ovi optuženi nisu osuđivani, kao i žalbenim navodima branitelja optuženih E.I. i M.E.1 da ovi optuženi nisu osuđivani za istovrsna krivična

djela. Navedeno stoga, što okolnost da ranije navedeni optuženi nisu osuđivani, ili da nisu osuđivani za istovrsna krivična djela, sama po sebi, uz postojanje drugih okolnosti na koje se pozvao prvostepeni sud, ne dovodi u pitanje zaključak prvostepenog suda o ispunjenosti uvjeta za produženje pritvora iz osnova člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH prema ovim optuženim. Kako je u konkretnom slučaju, prvostepeni sud naveo relevantne i dovoljne razloge u pogledu postojanja posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH u odnosu na optuženog K.A.2, pri čemu je izvršena individualizacija razloga u odnosu na svakog od optuženih, pravilnost tog rješenja nije dovedena u pitanje pozivanjem u žalbi njegovog branitelja na odluku Ustavnog suda BiH broj AP-124/19 od 11.06.2019. godine.

Imajući u vidu da je prvostepeni sud, pri ocjeni naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan od ponavljanja krivičnog djela, cijenio konkretne činjenice i okolnosti koje je naveo u obrazloženju svog rješenja, pravilnost tog rješenja ne dovodi se u pitanje navodima u žalbi optuženog H.S. da je ovaj optuženi zaposlena osoba, a ne da je nezaposlen kako navodi prvostepeni sud, jer ta okolnost nije ni cijunjena u pobijanom rješenju. Nadalje, pravilnost pobijanog rješenja nije dovedena u pitanje ni žalbenim navodima branitelja ovog optuženog kao i žalbenim navodima branitelja optuženih Đ.A. i Dž.S. da je prvostepeni sud propustio obrazložiti načine na koji bi optuženi nastavili sa vršenjem krivičnih djela, jer iz odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, takva obaveza suda ne proizilazi.

Na pravilnost pobijanog rješenja nisu od uticaja ni žalbeni navodi branitelja optuženih Dž.S., K.Dž., G.V., E.I., K.A.2, B.H., Ž.J. i Đ.M. da pritvor u ovom predmetu dugo traje. Navedeno stoga što u žalbama ne iznose tvrdnju da prvostepeni sud ne postupa dovoljno hitno u konkretnom predmetu, tj. da krši odredbu člana 145. stav 4. ZKP FBiH.

Obzirom da iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud ispitao da li bi se ista svrha koja se želi postići produženjem pritvora u konkretnom slučaju mogla ostvariti i primjenom blažih mjera, te naveo razloge zbog kojih smatra da se ista svrha ne može postići drugim mjerama, taj zaključak ne mogu dovesti u pitanje paušalne žalbene tvrdnje branitelja optuženih K.E., Đ.A., V.E., P.A., K.A.1, Dž.S., G.V., T.A., K.A.2, B.H., K.Dž., Ž.J. i Đ.M. da prvostepeni sud nije ni cijenio takvu mogućnost, odnosno da je naveo paušalne razloge u tom pravcu. Kako u žalbama branitelja ovih optuženih nije ukazano koje okolnosti je prvostepeni sud propustio cijeniti, a zbog kojih smatraju da bi se određenim mjerama zabrane mogla ostvariti ista svrha koja se postiže pritvorom iz navedenog zakonskog osnova, odnosno kojom bi se spriječila opasnost od ponavljanja krivičnog djela, takvi žalbeni prigovori se zbog svoje paušalnosti nisu mogli ni ispitati.

Također, nejasan je žalbeni navod branitelja optuženog Đ.A. kojim ukazuje da mjera pritvora prema njegovom branjeniku nije srazmjerna, i da bi se mjerom zabrane ostvarila ista svrha, jer su prilikom saslušanja svjedoka B.DŽ. na glavnom pretresu od 01.02.2019. godine iznesene nove okolnosti „u pogledu olakšavajućih okolnosti optuženih“, a koje prvostepeni sud nije cijenio. Ovo iz razloga jer branitelj u žalbi nije konkretizirao koje to nove okolnosti utvrđene ispitivanjem ovog svjedoka nije cijenio prvostepeni sud, a koje kao takve, ukazuju da bi bilo opravdano ovom optuženom izreći mjere zabrane umjesto pritvora.

Budući da je prvostepeni sud u pobijanom rješenju dao određene i jasne razloge zašto smatra da se blažim mjerama, odnosno mjerama zabrane ne bi mogla postići ista svrha kao i produženjem pritvora, neosnovanim se ukazuju žalbeni navodi branitelja optuženih G.V., B.H. i Đ.M. da su o navedenom izostali razlozi o odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz navedenih razloga ovaj sud je, na osnovu člana 337. stav 3. ZKP FBiH donio rješenje kojim je žalbe branitelja optuženih F.S.1, M.M.1, K.E., Đ.A., H.DŽ., V.E., P.A., K.A.1, F.S.2, G.V., M.E.1, E.I., T.A., K.A.2, B.H., K.DŽ., H.S., Ž.J., Dž.S. i Đ.M., izjavljene protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 029462 19 Kv 45 od 15.11.2019. godine, odbio kao neosnovane.

Zapisničar
Herić Senka,s.r.

Predsjednica vijeća
Dodik mr. Božidarka,s.r.